

VODSTVO

probudeno milošću

GEORGE VERWER

VODSTVO

probudeno milošču

GEORGE VERWER

Grace Awakened Leadership was originally published in English as two chapters from *Out of the Comfort Zone* by George Verwer

© 2000 George Verwer. First published in 2000 by OM Publishing

OM Publishing is an imprint of Paternoster Publishing,
PO Box 300, Carlisle, Cumbria, CA3 0QS, UK and
Paternoster Publishing USA, Box 1047, Waynesboro, GA 30830-2047

© 2010 by OM EAST for the Croatian edition.

Translated by permission. All rights reserved.

Sva prava pridržana.

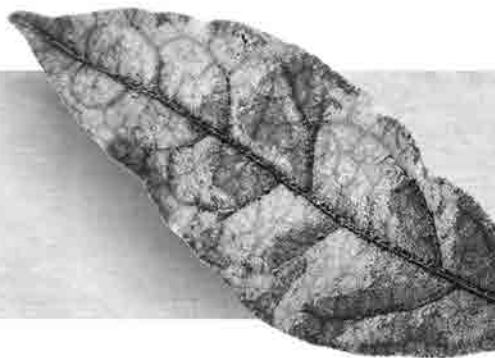
Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, skladištiti, niti prenositi ni u kakvom obliku niti na bilo koji način – elektronski, mehanički, fotokopijama, snimkama, niti drukčije – osim pri pisanim osvrtima u kratkim navodima, bez prethodne pismene dozvole izdavača.

Ukoliko nije drukčije naznačeno, navodi iz Svetoga pisma uzeti su iz Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1999. god., u prijevodu dr. Antuna Sovića, Silvija Grubišića, Filiberta Gassa i dr. Ljudevita Rupčića.
Copyright by Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1997.

Prijevod: Aleksandra Striković

Lektura: Svjetlana Brezo, Enisa Dedić

MILOST I NJEZINI NEPRIJATELJI

Jedan od glavnih razloga zbog kojega sam odlučio napisati ovu knjigu bio mi je pozvati na “buđenje milosti” na području misijskoga rada. Izraz “buđenje milosti” potječe iz naslova knjige Charlesa Swindolla *The Grace Awakening* (“Buđenje milosti”), koja je i meni i mnogim drugim ljudima tako moćno progovorila u proteklim godinama. Ta knjiga počinje podsjećanjem da su kršćani spašeni milošću po vjeri kroz žrtvenu smrt Gospodina Isusa Krista na križu, te da mu mi zauzvrat nemamo što ponuditi. Možemo samo prihvatiti njegov besplatni dar koji nam je dan po milosti. Swindoll kaže: “Čim shvatimo vertikalno značenje milosti kao besplatnoga dara od Boga, veći dio horizontalne milosti – njezino širenje od nas ka drugima – automatski dolazi na svoje mjesto.”¹

Ja bih u ovome poglavlju želio pisati baš o toj “horizontalnoj milosti” – kvaliteti koja nam omogućuje da shvatimo kako su kršćani pojedinci, kao i grupe kršćana, uključujući i našu grupu, u Kristu oslobođeni zakona, tako da možemo rasti i raditi onako kako nas on vodi. “Za tu slobodu Krist nas je oslobodio. Prema tome budite nepokolebivi i ne dopustite da vas ponovo upregnu u jaram ropstva!” (Gal 5,1)

Uživamo u toj slobodi, no ne razmećemo se s njom. Rabimo je kako bismo izgradili druge i pokazali da cijenimo njihov hod s Bogom i rad za njega. “Dakako, vi ste, braćo, k slobodi pozvani. Samo, neka ta sloboda ne bude pobuda tijelu, nego ljubavlju služite jedan drugomu” (Gal 5,13).

Mnogi su duhovni pisci naglašavali istu ovu poruku. *Personal*

1 Navod iz knjige *The Grace Awakening* (“Buđenje milosti”) Charlesa Swindolla, © 1990. Word Publishing, USA, all rights reserved. Used with permission.

Revival (“Osobno probuđenje”), autora Stanleya Vokea, još jedna je knjiga koja mi je snažno progovorila o istini milosti, kao i *Calvary Road* (“Put Golgote”) Roya Hessiona, što je preporučeno štivo svim članovima organizacije *Operation Mobilisation* (OM) od najranijih dana njezina postojanja. Ove knjige, kao i mnoge druge, upućuju nas na Pismo koje nas u odjeljcima kao što su 1 Korinćanima 13 i Efežanima 4, poučava kako da živimo u prisnom zajedništvu jedni s drugima:

“Ljubav je strpljiva, ljubav je dobrostiva; ljubav ne zavidi, ne hvasta se, ne oholi se. Nije nepristojna, ne traži svoje, ne razdražuje se, zaboravlja i prašta zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini. Sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi” (1 Kor 13,4-7).

“Budite jedan prema drugom prijazni, puni milosrđa! Opraštajte jedan drugome, kao što je i Bog vama oprostio u Kristu!” (Ef 4,32).

Drugi izraz koji katkad rabim za ovu osobinu jest “veliko srce”. Pritom mislim na onaj događaj zabilježen u Markovu i Lukinu Evanđelju, kad Ivan izvještava Isusa da su učenici naišli na nekog čovjeka koji je izgonio zle duhove u Isusovo ime, ali koji nije bio jedan od njih, pa su mu to htjeli zabraniti. Ivan je na tu situaciju gledao s uskoga, legalističkog stanovišta, no izvješće dalje kaže: “Nemojte mu braniti! – odgovori Isus. – Jer nema nikoga tko bi činio čudo u moje ime i onda ubrzo mogao o meni zlo govoriti. Tko nije protiv nas, taj je za nas” (Mk 9,39-40). Isus je na taj događaj gledao sa stanovišta osobe velikoga srca.

Poznati redak iz Poslanice Rimljanima 8,28 još jedan je primjer koji naučava o “velikome srcu”. “Znamo da Bog čini da sve pridonosi dobru onih koji ga ljube; onih koji su odlukom Božjom pozvani.” Svi često rabimo ovaj redak kako bismo ohrabрили sebe ili svoje bližnje kad ne ide sve kako treba, i to nam služi kao podsjetnik da nas Božja samilost uvijek okružuje. Ali naravno, ovo možemo primijeniti i na druge, kad smatramo da im je sve pošlo “naopako” jer ne postupaju ispravno, ili slijede politiku i strategiju s kojima se mi ne slažemo.

U misonarskome radu postoji velika potreba za ovakvim pristupom, kojega obilježava probuđena milost i veliko srce. Ima i previše područja na kojima nedostatak milosti pričinjava bol i izaziva napetost, te nedvojbeno ometa rad u Božjoj službi diljem svijeta. Prečesto se naše zajedništvo kao kršćana više zasniva na nekolicini područja u kojima se slažemo, umjesto na stvarnim temeljima Evanđelja i jasnome nauku kršćanske vjere, koja je zadivljujuća i oko koje bismo se trebali daleko čvršće ujediniti.

Swindoll slikovito nabraja neprijatelje milosti kao nešto što:

...izvana potječe iz legalizma, očekivanja, tradicionalizma, manipulacije, zahtjeva, negativizma, kontrole, uspoređivanja, perfekcionizma, natjecanja, kriticisma, sitničavosti i mnoštva drugih vanjskih subjekata; a iznutra proistječe iz gordosti, straha, srdžbe, gorčine, duha nepraštanja, nesigurnosti, tjelesnoga napora, krivnje, srama, ogovaranja, licemjerja i još mnogo mnogo toga... sve su ovo ubojice milosti!

Razmišljam o svim ljudima koji su do nekoga stupnja bili odbačeni jer se nisu uklopili u očekivanja nekoga drugog – jer nisu bili baptisti ili anglikanci ili zato jer nisu imali dar jezika, ili prosto jer nisu dosegli odgovarajuću razinu bilo kojega od stotinu mogućih zahtjeva koji mogu, no ne moraju biti, doista važni. Mnogi su se osjećali odbačeno i bili povrijeđeni, jer ih oni koji naglašavaju darove Duha nisu primili samo zato jer ovi prvi imaju drukčije shvaćanje tih darova. Isto je i u obratnome smjeru. Oni koji naglašavaju darove Duha osjećaju se odbačeno od strane onih koji te darove ne ističu.

Ovaj problem postaje još složeniji i zato jer propovjednici često naglašavaju ova manje važna pitanja čineći ih tako mnogo važnijim, budući da ono što je izgovoreno s propovjedaonice utječe na razmišljanje zajednice, kao i na način na koji će njezini članovi procjenjivati druge ljude i njihova uvjerenja. Čini mi se da naše ponašanje često svjedoči u prilog činjenici da su nam ova manje važna pitanja važnija od jedinstva i zbilje koju imamo u Isusu Kristu novim rođenjem po Svetome Duhu. Nedostaje nam milosti na ovome području.

Ljubazno komentiranje vlastitoga i tuđeg rada

Nedostatak milosti pokazao se osobito štetnim u navodno nepobitnim tvrdnjama koje ljudi iz jedne grupe – crkve, misije, misijske organizacije, vancrkvene organizacije – iznose o drugoj grupi a da prethodno nisu, prije svega, provjerili jesu li im doista sve činjenice poznate, štoviše, jesu li činjenice koje poznaju točne i imaju li pred sobom cijelu sliku. I ponovno su, najčešće, vođe ti koji daju takve izjave. Iz vlastitoga četrdesetogodišnjeg iskustva shvatio sam da smo u stanju lako izreći nešto negativno, ma koliko naša izjava bila suptilna, o drugim vođama ili njihovoj službi. Takvim komentarima katkad nedostaje činjenična osnova, što vodi u krive zaključke i uopćavanje. S druge pak strane, čak i kad su činjenice možda točne, predstavljamo ih na takav način da postaju opasne i štetne.

Konstruktivna kritika, koja slijedi obrazac iz Evanđelja po Mateju 18, nešto je sasvim drugo:

“Ako ti brat sagriješi, pođi te ga ukori nasamo. Ako te posluša, dobio si svoga brata. Ako te ne posluša, dovedi još jednoga ili dvojicu sa sobom da sve, oslanjajući se na izjave dvojice ili trojice svjedoka, bude vjerodostojno. Ako ni njih ne posluša, saopći to Crkvi. Ako li ni Crkve ne posluša, smatraj ga poganinom i carinikom!” (Mt 18,15-17)

Priznajem da je vrlo teško naći sredinu između otvorenog i odvažnog saopćavanja istine i djelovanja u ljubavi. Mislim da mi iz vodstva često ne shvaćamo koliko naše žestoke ili neistinite izjave uznemire druge vođe koji ih čuju. Čim takve tvrdnje odu u tisak ili elektronsku poštu, gotovo ih je nemoguće ispraviti. No ako smo probuđeni milošću i ako volimo Gospodina, više ćemo voditi računa o svemu što kažemo ili napišemo o drugima.

U suvremenom je društvu predanost kazivanju istine dovedena u opasnost. Kada kažemo nešto što nije istina, potrebna je milost da to priznamo i ispravimo. Nesposobnost da to učinimo vodi u zataškivanje. Ako misliš da u kršćanskome svijetu nema afera poput “Watergatesa”, onda se bojim da te čeka prilično iznenađenje!

Zakon u većini zemalja kaže da je osoba nevina sve dok se ne dokaže suprotno, no katkad se čini da je u kršćanskome tijelu obrnuto; kriv si dok ne dokažeš da si nevin. Neka nam se Bog zbog ovoga smiluje. Kanimo li dočekati veliku pobjedu u ovo zbunjujuće doba, onda moramo slušati jedni druge i nastojati održati međusobnu komunikaciju u milosti. Ovo vrijedi za misionarski rad, za svaku lokalnu crkvu i dakako za svaki brak i odnos među svim bližnjima.

Uz kritiku koja nije zasnovana na milosti nerijetko ide sklonost ka preuveličavanju i opet, takve tvrdnje katkad nisu zasnovane na provjerenim činjenicama. Mnogi su zbunjeni, dapače i ljuti, kada čuju nekog kršćanina kako se hvali; međutim, tek nekolicina ima dovoljno ljubavi i hrabrosti da pozove tu osobu na odgovornost i zatraži od nje više pojedinosti o tome što je ustvrdila. Žalosno je što je izraz “evanđeoski govoreći” poprimio značenje neke preuveličane tvrdnje ili statistike. Svaki napor koji možemo uložiti kako bismo točnije prenosili informacije, bit će velika pobjeda za ljude uključene u misionarski rad.

Na primjer, kada TV ili radio postaje govore o svojoj potencijalnoj publici, radimo golemu grešku izvijestimo li da ta potencijalna publika čini točan broj onih koji zbilja gledaju ili slušaju stanoviti program. I svakako se svi, naposljetku, moramo složiti da odluka o prihvaćanju vjere ili tvrdnja o ispovijedanju vjere ne znače nužno da je neka osoba istiniti kršćanin i novo stvorenje u Kristu. Netko je jedanput rekao da kad bi sve tvrdnje o vjernima u njegovoj zemlji bile točne, to bi značilo da su se svi pripadnici njegova naroda obratili dvaput! Poštujemo li svoje slušatelje, vjerojatno ćemo biti pažljiviji s činjenicama.

S druge strane, ljudi koji su ljuti ili uvrijeđeni zbog pretjerivanja ili krivih tvrdnji drugih misijskih vođa ne smiju ove tek tako “otpisati”, bez rasprave ili suočenja. Znaju li išta o zbilji, skrušenosti i putu križa, dobro će razmisliti prije nego što osude ili kažu nešto zlo o drugome bratu ili sestri, a osobito o vođama u radu na Božjemu djelu. Istodobno oni koji iznose tako tvrde izjave ili očita preuveličavanja moraju biti pristupačniji i spremniji na ispravku. Također, moraju biti marljiviji u pripremama i istraživanju i dodatno se potruditi da se drže činjenica. Morat će naučiti voljeti svoje kritičare i odupirati se potrebi da o njima daju neljubazne izjave.

U poglavlju pod naslovom *The Grace to Let Others Be* (“Milost koja drugima dopušta postojanje”), Charles Swindoll govori o dvije sklonosti

koje poništavaju milost u međuljudskim odnosima. Prva je sklonost ka uspoređivanju, za koju Swindoll kaže:

Prije nego što uspijemo pokazati dovoljno milosti kako bi pustili druge ljude da žive, moramo se osloboditi te legalističke sklonosti ka uspoređivanju. (Da, uspoređivanje je oblik legalizma.) Bog je svakoga od nas stvorio takve kakvi smo. Oblikovao je svakoga od nas onako kako je on to naumio. Njegov jedini model (što se tiče karaktera) bio je njegov Sin. Bog želi da svatko od nas bude jedinstvena osoba... neponovljiva, drukčija i nimalo slična nekoj drugoj.

Sljedeća je sklonost ka kontroliranju. Swindoll kaže:

Ljudi koji vole kontrolirati pobjeđuju zastrašivanjem. Bilo fizički, bilo riječima, oni nasilno sebi krče put pokušavajući manipulirati s nama i navesti nas da radimo ono što oni žele... Ma kojom se metodom služili, kontroliranje, kao i uspoređivanje, poništava milost. Ako spadaš među one koji kontroliraju druge, milost je za tebe stran pojam.

Nasuprot buđenju milosti stoji ljudska sklonost ka legalizmu, uskogrudnosti i krutim stavovima, što nam djelomice služi i za prikrivanje vlastite nesigurnosti i strahova. Iskreno rečeno, uvjeren sam da neki, doista vjerni sveti, zapravo imaju samo krive poglede na Pismo, što je povezano s pretjeranim naglašavanjem omiljenih biblijskih redaka, umjesto s cijelom Božjom nakanom.

Začudjujuće je kako neke crkve, koje sam znao prije dvadeset godina i koje su tad bile rođene u novoj slobodi Duha s mnoštvom novih zamisli i strategija, danas imaju kruće stavove o nekim pitanjima nego stare crkve koje su ovi nekoć napustili u potrazi za milošću, slobodom i istinom. Pokušaj li neke među tim novim (sada sličnije starijim) vođama suočiti s ovim činjenicama, po njihovim ćeš se stavovima uvjeriti da se povijest doista ponavlja.

Zar nemamo dvije tisuće godina iskustva koje dokazuje da Bog djeluje na različite načine? Različite misije imaju različite strategije, pa čak i

unutar neke misije ili crkve može biti napetosti i podjela, glede strategije i detalja o načinu na koji bi neki posao trebalo obaviti. Moramo li biti tako dogmatični kad se radi o pitanjima o kojima Biblija nije posve jasna? Zar ne možemo prihvatiti da Bog djeluje na različite načine među različitim grupama? Božje je djelo veće od svake ljudske zajednice ili organizacije. Da bismo obavili posao trebamo organizacije koje će odgovoriti na specifične potrebe. Na primjer, Bog je dao da se OM osnuje kao organizacija sa specifičnim ciljem: da mobilizira na službu mlade ljude iz Europe i Sjeverne Amerike, a onda i diljem svijeta. Mi ne veličamo organizacije, niti se živciramo zato jer se ne slažemo sa svime u tim organizacijama. Dužni smo ih procjenjivati u kontekstu njihove specifične svrhe, cilja ka kojemu teže, i primati ih s velikim srcem. Sjećao li se poruke iz Poslanice Filipljanima 2, koja kaže da druge trebamo smatrati većima od sebe? "Ne činite ništa iz sebičnosti ili tašte slave, nego u poniznosti smatrajte jedan drugoga većim od sebe! Ne gledajte pojedini samo na svoju vlastitu korist nego i na korist drugih!" (Fil 2,3-4)

Zar ne bi praktična primjena ovih redaka donijela revoluciju u ljubavi i milosti? To bi značilo da bismo – mada zauzeti planovima, ciljevima i strategijom vlastitih organizacija, kao što nedvojbeno moramo biti – postali ljudi s većim srcem i bolje shvaćali cijelu sliku događaja i jedinstvo Kristova tijela. Kako bi to bio divan dan kad bismo čuli vođe misija kako ljubazno govore o planovima, ciljevima i strategijama drugih ljudi! Kako bi divno bilo čuti kršćanske pisce i umjetnike kako promiču rad drugih a ne samo svoj vlastiti, a na sastanke nose knjige i materijal koji su djelo drugih ljudi! Zahvaljujem Bogu za one koji to već čine.

Smatrati druge grupe i pojedince boljima od sebe ne znači samo govoriti o njima pozitivno. Valja nam također ponijeti breme jedan drugoga i pomoći drugome očiglednim sredstvima – novcem, praktičnim sredstvima, savjetima, idejama i molitvom. Ovdje naravno treba održati zdravu ravnotežu, jer svaka misijska grupa ima svoje metode i vlastitu viziju koja dolazi od Boga, tako da ne smijemo hiniti jedinstvo tamo gdje ga nema, niti inzistirati na njemu kad nije nužno. Ne smijemo ovo rabiti ni kao ispriku i nijekati da nas Pismo poziva da poštujemo jedni druge i postupamo prema drugima u milosti, kao što Bog postupa prema nama.

Milost i tamo gdje postoji snažno neslaganje

Trebamo, dakle, buđenje milosti da bismo ispravno govorili jedni o drugima, da bismo ispravno izvještavali o svom napretku u radu na širenju Evanđelja, da bi naš praktičan pristup radu drugih ljudi bio valjan, te da bismo bili osjetljiviji na kulturološke i teološke razlike među nama. No trebamo milost i za iskrene rasprave o spornim pitanjima unutar crkve, koja se tiču našega rada na ispunjenju velikoga poslanja. Često se alternativni putovi rada u misijama prikazuju kao nespojivi; držimo se parole “ili... ili”, umjesto “i... i”. Ovakvih spornih pitanja ima mnogo i njima ćemo se pozabaviti malo kasnije u knjizi, kad budem govorio o raspravama koje se vode na temu razmjerne vrijednosti slugu koji istodobno “rade šatore” i misionara “profesionalaca s punim radnim vremenom”, te trebaju li misije tražiti novac ili ne, treba li slati misionare iz “zapadnih” zemalja, ili se usredotočiti na domaće radnike.

U svim tim raspravama ja molim za pristup “probuđene milosti” – pristup koji pokazuje poštovanje prema načinu na koji drugi ljudi rade, koji ne uspoređuje niti kontrolira, koji ne kaže: “Ovo je jedini način” i koji ne sudi o nekoj organizaciji izvan konteksta njezine specifične svrhe. Tamo gdje postoji snažno neslaganje, neka ono ustupi mjesto konstruktivnoj raspravi koja se vodi u ljubavi, pa zašto ne i konstruktivnome suočenju, također u ljubavi. Budimo iskreni o našim razlikama. Kao kršćani posvećeni prenošenju Evanđelja svijetu katkad ćemo – naravno da hoćemo – imati ozbiljnih neslaganja. U nekim će slučajevima biti nužno zauzeti čvrstu poziciju. Ja bih tako želio da je kršćani doista i zauzmu, ali – da spomenem tri primjera – po pitanju Deset zapovijedi, nauku o spasenju po milosti, te o potrebi da se odazovemo na poziv na Veliko poslanje. Tamo gdje u glavnim pitanjama suradnja nije moguća, trebali bismo u milosti i ljubavi pokazati da se ne slažemo i nastaviti s poslom.

Na ovome bih mjestu htio razmotriti jedan stanoviti spor u misijskome svijetu koji nam daje primjer kako pristup probuđene milosti i velikoga srca može pomoći u pronalaženju izlaza. Naime, radi se o neslaganju tko je odgovarajući kandidat za određene vrste misijskoga rada. U suvremenoj crkvi ima mnogo neslaganja oko riječi “apostol” i dakako, crkve i denominacije koje koriste ovaj izraz to moraju činiti onako kako

osjećaju i kako su vođene, istodobno ne osuđujući one koji taj izraz ne koriste. U nekim krugovima, ovaj izraz označava razmjerno malen broj vrlo darovitih i sposobnih ljudi. Ovakav način razmišljanja potiče stav da samo najbolje kandidate valja uzeti u obzir za misijski rad. Potpuno se slažem da kandidate za misionare doista treba pomno birati, no duga povijest crkve pokazuje da Bog šalje i upotrebljava sve vrste ljudi s golemim opsegom darova i talenata. Stephen Gaukroger u knjizi *Why Bother with Mission?* ("Zašto se zamarati s misijama?") kaže:

Povijest misije šarenolika je priča o "atipičnim herojima" koji se više odlikuju poslušnošću nego sposobnostima. Bog opetovano potvrđuje svoju riječ: "Promatrajte, braćo, sebe koji ste pozvani! Nema vas ni mnogo na ljudsku mudrih, ni mnogo moćnih, ni mnogo plemenitih. Naprotiv, što je ludo u očima svijeta, izabra Bog da posrami mudre; što je slabo u očima svijeta, izabra Bog da posrami jake" (1 Kor 1,26-27).

Suvremene udruge koje šalju misionare na kraće razdoblje obično primaju mlade ljude koji nemaju pravoga misijskog iskustva. Pouka na terenu – metoda koju je rabio Isus – pokazala se kao najbolji način da se takvi ljudi razviju u dugoročne vođe crkve i misionare. Neki pretpostavljaju da velik broj novih ljudi, osobito ako su svi mladi, neće za ishod imati dobro osposobljene radnike. Moje iskustvo pokazuje, a ja volim svjedočiti u prilog ovome, da Bog koristi sve vrste ljudi. Knjige kao što je *Ragamuffin Gospel* ("Evandjelje za odrpance") ukazuju baš na ovo i dobro su prihvaćene među većinom kršćana, no nažalost, kad "odrpanci" oćute da ih Bog poziva u misiju, iznenada otkriju da mnogi postaju vrlo zabrinuti za pitanje kvalitete.

Kada sam imao devetnaest godina i ja sam bio jedan od tih "odrpance" kojega je Bog vodio i nekako odveo u misiju u Meksiko. Zašto danas ima tako mnogo onih koji polijevaju hladnom vodom mlade ljude i sve one koji nisu "apostoli" (prema definiciji nekih ljudi), ali koji žele otići u svijet i služiti Bogu? Nekako je perfekcionizam stupio u brak s legalizmom i sada to dvoje zajedno mogu zaustaviti čak i najiskrenije i najrevnije učenike i ne dozvoliti im da poduzmu i jedan jedini korak vjere ka misiji. Martin Goldsmith u knjizi *Don't Just Stand There* ("Nemoj samo stajati

tamo”) kaže: “Misijama doista trebaju visoko kvalificirani, obrazovani i sposobni ljudi, no trebaju im i obični dobri ljudi koji možda nemaju akademsko zvanje ni visoke profesionalne kvalifikacije. Misije žele raditi među svim ljudima i prema tome trebaju radnike raznih iskustava i podrijetla.”

Idemo mi stariji i navodno zreliji vođe priznati da su mnogi, takozvani “kvalitetni” ljudi iz našega naraštaja izbačeni iz bitke, ili da su zapali u ozbiljan grijeh. Doista velike greške i grijehe koji izazivaju žalost u Kristovu tijelu i to na način koji je teško procijeniti, obično ne počine neiskusni mladi ljudi koji su se odazvali pozivu na mobilizaciju i pošli na kratkoročan misijski put. Kao Božji narod moramo biti samilosniji prema mladima i više brinuti o njima. Umjesto što osuđujemo njihovu glazbu ili odjeću, trebamo se prema njima ophoditi u ljubavi i milosti. Ne smijemo uspoređivati ona područja u kojima mislimo da smo jaki s područjima na kojima su oni slabi, nego radije iskreno sagledajmo vlastite slabosti i naučimo u ljubavi pokriti njihove. Radimo li tako, ubrzo bismo mogli uvidjeti kako su golemu energiju i predanost mladi u stanju unijeti u službu širenja Evanđelja.

U knjizi *Grace Awakening*, (“Buđenje milosti”) Charlesa Swindolla, jedno poglavlje nosi naslov “Ljubazno se ne složiti i nastaviti dalje”. Ovo je na mnogo načina savršen opis pristupa koji nastojim promaći glede polemika o kojima sam govorio u ovome i predstojećem poglavlju. Swindoll kaže:

“Jedan od znakova zrelosti jest sposobnost da se čovjek s nečim ne složiti, a da pritom ne bude neugodan. Za to je potrebna milost. Zapravo, postupiti taktično, s osjećajem mjere kada se ne slažeš, jedan je od krunskih dostignuća milosti.”

Nadalje Swindoll navodi ulomak iz Poslanice Efežanima 4,29-32; prikladne riječi za kraj poglavlja, čija je tema bila potreba za probuđenjem milosti u misionarskome radu. Već sam ranije naveo stih 32 iz ove poslanice, ali sada pogledajmo cijeli ulomak:

“Nikakva ružna riječ neka ne izlazi iz vaših usta, nego samo korisna za izgradnju gdje je potrebno, da iskaže dobročinstvo

slušateljima. Ne žalostite Duha Svetoga Božjega, kojim ste zapečaćeni za dan otkupljenja! Neka se ukloni od vas svaka vrsta gorčine, gnjeva, srdžbe, vike i psovke, sa svakom vrstom zloće! Mjesto toga budite jedan prema drugom prijazni, puni milosrđa! Opraštajte jedan drugome, kao što je i Bog vama oprostio u Kristu!”

Dok sam pisao ovu knjigu počeo sam čitati djelo pod naslovom *What's So Amazing About Grace?* (“Što je to tako čudesno u milosti?”) od Philipa Yanceya (dobitnika nagrade “Knjiga godine”, od Udruge kršćanskih izdavača). Potičem i tebe da je pročitaš i neka to bude dio tvoga hodočašća na putu ka osobi probuđenoj milošću.

Prijedlozi za čitanje

Swindoll, Charles R., *The Grace Awakening*
(Word Publishing).

Yancey, Philip, *What's So Amazing About Grace*
(Zondervan Publishing House).

Voke, Stanley, *Personal Revival* (Authentic Media).

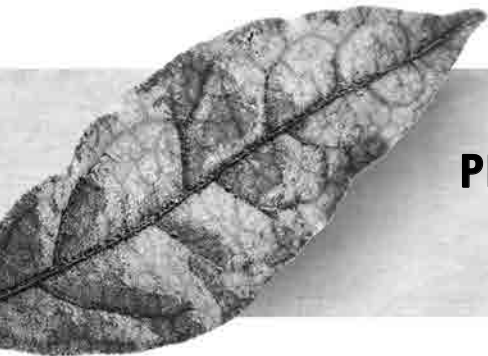
Hession, Roy, *Calvary Road*
(Christian Literature Crusade).

Luther, Martin, *Commentary on Galatians*
(Fleming H. Revell/Chosen Books).

Korištena litaratura

Goldsmith, Martin, *Don't Just Stand There* (IVP).

Manning, Brennan, *The Ragamuffin Gospel* (Multnomah).

PREUZIMANJE VODSTVA

“Vodstvo znači znati kako stići s mjesta na kojemu se nalazimo, do mjesta na kojemu trebamo biti.”

(Steve Chalke).

Velika je potreba u suvremenu svijetu za ljudima koji su u stanju preuzeti ulogu vođe. Treba li ti dokaz da danas imamo malo potencijanih vođa, pogledaj samo bolan proces kroz koji prolaze Ujedinjeni narodi kako bi našli novoga glavnog tajnika, ili proceduru kojom SAD i druge zemlje biraju tu šaku ljudi koji su pogodni i voljni preuzeti najviše političke dužnosti. Većina kršćanskih udruga, a misijske organizacije još i više, vape za vođama, kako muškarcima, tako i ženama. Znam za jednu misiju koja već dvije godine traži generalnog direktora ili predsjednika izvršnog odbora. Potrebno je da više kršćana preuzme vodstvo, ne kao počast ili nagradu, već da bi poslužili Kristovu tijelu s darom i službom koju su primili. Mnogi ljudi koji to nikad nisu očekivali, postat će vođe, osobito u svojim lokalnim crkvama. A biti vođa kod kuće može se pokazati većim izazovom od svega drugoga.

Potrebno je da u crkvama više ističemo potrebu za obukom vođa, kako mladih, tako i starijih. Često se podsjećam da su vođe crkve u Solunu, s kojima se Pavao dopisivao, bili tek nekoliko tjedana stari u vjeri. Obuka može početi od mladih. Osobno sam predan obučavanju ljudi za službu vodstva točno tu gdje su, dok im istodobno treba predočiti istinu o viđenju svijeta. Kakva bi moćna ekipa bila crkva, kad bismo mogli sjediniti tu vrstu

biblijskoga nauka koji stvara dinamične duhovne vođe u njihovim zemljama, s takvom vizijom o kakvoj čitamo u Djelima 1,8. To bi crkvu povelu ka silnijem prodoru u misiju diljem svijeta. Imamo potrebu za vođama koji će “mobilizirati Božji narod koji će hrabro i s mnoštvom zamisli krenuti u misiju”. (Paul Beasley-Murray u knjizi *A Call to Excellence*; “Poziv na savršenstvo”.) Neka Bog takve vođe podari i nama!

Napunite se Duhom!

Veći dio onoga što želim reći u ovome poglavlju odnosi se na činjenicu da je danas veoma teško biti vođa i u crkvi i u misiji. I to je naša zbilja. Međutim, neću zaključiti ovo poglavlje a da te ne podsjetim na silno bogatstvo koje je vođama dostupno u Kristu. Dugi niz godina, kao direktor OM-a, mnogo sam vremena proveo u obuci vođa. Katkad, kad govorim na konferencijama za vođe, bavim se posebnim duhovnim i karakternim kvalitetama koje su potrebne vođama u radu na Božjemu djelu. To je važno i ponovno ću se na to osvrnuti kasnije u ovome poglavlju. Ali dešava se i da uđem duboko u potankosti, na primjer, na koji način vođe trebaju donositi odluke i organizirati svoj život i rad. I ovo je veoma važno. Međutim, najčešće se zateknem kako govorim vođama koliko je nužno da rade na razvoju temelja svoga kršćanskog života – na vlastitom duhovnom razvoju i hodu s Bogom. Za vođe ništa nije važnije od ovoga. Jer slijedi da u svome odnosu s drugim ljudima vođe moraju učiniti sve što je moguće kako bi ih poučili i izgradili i pomogli im da se sve više i više usklađuju s Isusom Kristom. Sve ovo valja učiniti uzimajući u obzir različite okolnosti u kojima ljudi rade u raznim organizacijama i pokretima što ih je Bog podigao, kako bi zajedno radili na evangeliziranju diljem svijeta.

No kad govorim vođama, više od svega želim naglasiti redak iz Poslanice Efežanima 5,18: “Napunite se Duhom!” – jer Sveti Duh je rukovoditelj sveukupnoga kršćanskog rada. J. Oswald Sanders u svojoj knjizi *Spiritual Leadership* (“Duhovno vodstvo”), poglavlju u kojemu govori o Svetome Duhu dao je naslov “Neophodan uvjet”. On kaže da ima mnogo poželjnih kvaliteta koje bi duhovni vođe trebali imati, no samo je jedan apsolutno neophodan – moraju biti ispunjeni Duhom.

Uvjeren sam da trebamo biti svjesniji nazočnosti Svetoga Duha i njegova djelovanja u vjerniku. Dužni smo svakog vjernika poučiti da je privilegija svakodneвно poznavati puninu Svetoga Duha koji uzvisuje Gospodina Isusa Krista i suvereno upravlja našim životom. Ta punina se ne odnosi samo na emocije i unutarnji duhovni život, već i na samu zbilju našega svakodnevnog života (vidi: Galaćanima 5,22-25), te na stvaranje planova i razvoja strategije u kršćanskome radu. Osobito mi je važno napomenuti vođama da moramo više ovisiti o Svetome Duhu i njegovu usmjerenju u našem radu. Iz knjige Djela jasno proizlazi da je Sveti Duh taj koji upravlja misionarskim radom:

“Ali, primit ćete snagu pošto Duh Sveti dođe na vas, pa ćete mi biti svjedoci u Jeruzalemu, u svoj Judeji, u Samariji i sve do kraja zemlje” (Dj 1,8).

Kad su učenici jednom obavljali Božju službu Gospodinu i postili, Sveti Duh im je rekao: “Odvojite mi već Barnabu i Savla za djelo za koje sam ih odredio!” (Dj 13,2)

Knjiga Djela također jasno govori da oni koji vode misionarski rad moraju biti ispunjeni Svetim Duhom. J. Oswald Sanders kaže:

Iz knjige Djela jasno proizlazi da su vođe koji su značajno utjecali na kršćanski pokret bili ispunjeni Svetim Duhom. Za onoga koji je zapovjedio svojim učenicima da idu u Jeruzalem i tamo ostanu dok se ne obuku u silu odozgo, zabilježeno je da je i sam bio “pomazan Duhom Svetim i silom” (Dj 10,38; Šarić). Stotinu i dvadeset privilegiranih, koji su bili u gornjoj sobi, svi do jednoga bili su ispunjeni Svetim Duhom (Dj 2,4). Petar je bio ispunjen Svetim Duhom kada se obratio Velikome vijeću (Dj 4,8). Stjepan je, ispunjen Duhom, bio u stanju ponijeti neodoljivo svjedočanstvo o Kristu i umrijeti mučeničkom smrću (Dj 6,3.5; 7,55). Ispunjenje Svetim Duhom bila je ta sila u kojoj je apostol Pavao započeo i provodio svoju jedinstvenu službu (Dj 9,17; 13,9). Njegov suradnik u misionarskome radu, Barnaba, također je bio

ispunjen Svetim Duhom (Dj 11,24). Onaj tko u ovoj činjenici ne vidi osnovni kriterij i opremljenost za duhovno vodstvo, morao bi biti savršeno slijep.²

Neki ljudi žale za prošlim žarom koji se često povezuje s prvotnim iskustvom ispunjenja Svetim Duhom, no kako je to objašnjeno u knjizi *Unseen Warfare* ("Nevidljivi rat"), taj gubitak žara može biti znak izlaska iz prve faze vjere i "odrastanja". Želiš li biti kršćanski vođa, moraš odrasti. Moraš stvoriti postojanu rutinu u kojoj te Sveti Duh vodi dok obavljaš svakodnevne poslove i praviš planove, baš kao što smo vidjeli u knjizi Djela apostolskih. Ovo treba biti svakodnevno ispunjavanje Duhom, a ne neumorna potraga za novim "iskustvima". Mnogi ljudi osjete da im je potreban nov poticaj Duha i onda idu od konferencije do konferencije, tražeći nešto novo. Dakako, ja ne isključujem mogućnost krize u čovjekovu iskustvu s Bogom, no moramo imati "stalan program duhovnoga rasta" (podnaslov knjige Ralpha Shallisa, *From Now On – "Od sada"*). Kad te Bog spasio i u tvoj život uveo Svetoga Duha, prebacio je loptu na tvoju stranu igrališta. Možda čeka da mu je sad ti dobaciš. Ili, da uporabimo drugu usporedbu, možda te potiče, kao što je Nehemija poticao Izraelce: "Ustanimo i gradimo!" (Neh 2,18)

Stvaran život i teškoće s kojima se suočavaju vođe

Naravno, biti vođa ispunjen Duhom nije tako lako kao što se čini. Tozer govori o tome u svojoj knjizi *Leaning into the wind* ("Oslanjanje na vjetar"), a mene ovaj naslov podsjeća na vlastiti nesretan pokušaj da surfam na vjetru. Činilo se da je lako, no nije mi uspjelo ostati uspravno dulje od nekoliko minuta. Nije lako kao što izgleda ni kao što zvuči. Mnogo je teškoća, takozvanih surovih zbilja, s kojima se mora suočiti svatko tko je uključen u vodstvo misije, ali i u vodstvo crkve.

Uvjeren sam da ljudi koji imaju viziju i kojima je stalo da se s riječi prijeđe na djela i učini da se nešto doista dogodi moraju znati kako

2 Navod iz knjige *Spiritual leadership* ("Duhovno vodstvo"), J. Oswald Sanders. Moody Bible Institute of Chicago, Moody Press. Used with permission.

pridobiti lojalnost drugih, kako povjeriti dužnosti i biti timski igrač. Da bi se to ostvarilo, presudna je naša vjera u ljude, moramo naučiti kako imati pouzdanja u njih, kako ih voljeti i kako potvrditi njihovu vrijednost.

Ja sam na teži način naučio kako neosjetljiva riječ ili čak krivi pogled mogu biti bolni ljudima i omesti ih u radu i službi. Jedanput sam držao predavanje posadi i komandi broda *Doulos* na temu lojalnosti, a njihova je reakcija bila vrlo ohrabrujuća (ta je poruka snimljena na video vrpcu koja je obišla svijet³). Želim s tobom podijeliti nekoliko glavnih točaka iz toga predavanja.

Ima nekoliko razloga zbog kojih je izgradnja lojalnosti u misionarskome radu teška. Prvo, postoji golem opseg vrlo važnih uzročnika koji kršćanina mogu odvratiti od onih daleko važnijih. Evangelizacija svijeta postala je tek jedna od njih, jer je mnogo stvari koje ljudima odvlače pozornost. Mnogi su kršćani posve obuzeti borbom protiv abortusa, pitanjima ljudskih prava ili politikom. Naglašavam da mi nije namjera sporiti se s onima koji se zanimaju za navedena pitanja; i ja sam za njih zainteresiran. Ali, kad zbog ovoga kršćani potisnu evangelizaciju na mjesto samo još jednoga legitimnog polja zanimanja među mnoštvom drugih i kad se počnu ismijavati s onima kojima je evangelizacija svijeta glavno pitanje, onda ja počnem brinuti. U današnjemu je ozračju moguće da neki kršćani smatraju da je naglasak na evangelizaciji svijeta oblik ekstremizma, te da ljudi koji ne sudjeluju u životu crkve, bilo da su potpuno izvan nje ili su tek tu negdje na rubu, pomiješaju neke misionarske grupe sa sektama.

Drugo, čak i među kršćanima koji su u biti predani evangelizaciji svijeta, ima mnogih koje od toga odvrate ekstremne knjige i kazete koje kruže naokolo i ubjeđuju ljude da jedno određeno stanovište daje potpun odgovor na svaki problem kršćanskoga života. Katkad su za to krive knjige, a katkad sami čitatelji koji su spremni radi vlastite ugodnosti prihvatiti neke ekstremne, loše i odveć uprošćene poglede na kršćanski život. Ovo može odvesti u štetan oblik superduhovnosti, a takve je ljude vrlo teško pridobiti, jer imaju veoma čvrste i uske poglede na ono što je ispravno. Slični, mada manje dogmatični, jesu ljudi koji se drže nekog oblika lažnog idealizma o prirodi misionarskoga rada. Takvi ljudi odbijaju vidjeti zbilju i naposljetku budu duboko šokirani kad im se ona pokaže u

3 OM video i CD izdanja dostupni su na: Operation Mobilisation, PO Box 17, Bromley, Kent, England BR1 3JP, e-mail: www.om.org/tapes.htm, www.georgeverwer.com

svoj svojoj slabosti, tugama i greškama, na koje svijet misije nije imun. Katkad je, naravno, problem posve suprotan, kad kršćani postanu tako zaraženi duhom cinizma u svijetu, da im je teško bilo komu vjerovati.

Lojalnost po pravilu podrazumijeva neki oblik potčinjenosti i mora biti dvosmjerna. U ovo doba, kada je poslušnost roditeljima sve slabija, mnogima je veoma teško prihvatiti bilo kakvu naredbu od vođe i ovo predstavlja dodatnu poteškoću u izgradnji lojalnosti za službu u evangelizaciji svijeta. Ima nekog oblika oholosti u obrani navodne slobode. U nekim slučajevima za ovo mogu biti krivi vođe. Znam da je meni veoma teško biti blag kad dajem upute, osobito kad to moram učiniti na stranom jeziku. Moramo se naučiti pokornosti, a da ne zađemo u sfere sektaštva ili manipuliranja. Osim toga, treba naučiti i kako raditi s grupom ljudi.

Izgradnja lojalnosti i timski rad u cilju evangelizacije svijeta glavni su izazovi današnjim vođama, no ima još teškoća s kojima će se vođe, i oni koji bi to potencijalno mogli postati, morati suočiti glede svijeta.

Morat će prihvatiti surovu zbilju stradanja u svijetu, s tim da je ne umanjuju niti da je zaodijevaju u proste kliše. Vođe moraju biti kadri suočiti se sa zbiljom o svijetu koji strada, svijetu u kojemu su kršćani iz različitih etničkih grupa sposobni masakrirati jedni druge. Znamo da Bog može donijeti iscjeljenje i za ovakve stvari, no ne smijemo umanjivati njihov utjecaj na ljude ili hiniti da one ne utječu na nas. U svojoj knjizi *From Tragedy to Triumph* ("Od tragedije do pobjede"), Frank Retief, vođa iz redova južnoafričke crkve, opisao je iskustvo svoje zajednice koja se pomirila s ubojstvom i ranjavanjem svojih članova kad su revolveraši upali na službu, otvorili vatru i bacili među ljude ručnu granatu. On kaže:

Među kršćanima postoji jedan osjećaj o kojemu se ne govori; smatramo, naime, da ukoliko mi moramo stradati, tad će to biti podnošljivo i nećemo iskusiti isti užas kao nevjernici. A istina je da smo često izloženi jednakoj dubini stradanja i boli. Osim toga, naše stradanje nije uvijek podnošljivo. Zapravo se katkad čini da se na nas sručilo više nego što možemo izdržati. Preplave nas bol i žalost i čini nam se da tonemo sve dublje. Eto, to je prosta činjenica čovjekova života u ovome svijetu.

Na ovome su području mnogima pomogle knjige C. S Lewisa, *Mere Christianity* ("Kršćanstvo") i *The Problem of Pain* ("Problem boli"). Mnogi su čitajući ove knjige upoznali Krista i, spadamo li u vođe s vizijom, trebali bismo ih dijeliti.

Vođe bi, također, trebali imati hrabrosti za suočenje sa složenim stanjem i podjelom unutar crkve i na polju misije. Crkva je podijeljena i ta se situacija neće mnogo promijeniti. Pojedine crkve, organizacije ili čak cijeli gradovi, mogu se ujediniti, ali cijela crkva neće. Štoviše, i projektima od kojih se vjerojatno to očekivalo, kao što je: "2000 godina poslije Krista", mnogi su se suprotstavili i, kako se čini, sam je projekt izazvao još veću razjedinjenost. Povijest pokazuje da se najveći dio rasta crkve odvijao usred napetosti i razjedinjenosti. Priznajmo tu činjenicu. Mladi osobito žele da njihovi vođe budu otvoreni o ovakvim pitanjima. Crkva mora više gledati u oči zbilji i to će joj pomoći da slomi okove legalizma koji jako smetaju izgradnji Kraljevstva. Naivan pogled na stupanj jedinstva crkve katkad proistječe iz nesposobnosti da se prizna i shvati krajnja složenost crkve i društva u kojemu ona postoji. OM je golema, složena organizacija koju ni ja sam ne mogu posve shvatiti i zato je vodi tim vođa, nadajmo se, pod upravom Svetoga Duha. A možeš biti siguran da će se i u njoj dogoditi mnoštvo ljudskih gluposti.

Vođe moraju biti u stanju suočiti se i s moći novca, ne samo u svjetovnim poslovima, nego i u kršćanskoj službi. Na ovu temu ima mnogo dobrih knjiga, ali napomenuo bih samo da je realističan pogled na bogatstvo, sposobnost njegovim upravljanjem i pravilno raspolaganje novcem kako bi se što bolje iskoristio, u svoj svojoj moći, u cilju izgradnje Božjega kraljevstva, od suštinske važnosti za vođe u misijskom radu.

Seksualni nemoral još je jedno područje koje predstavlja golemu opasnost za duhovne vođe. Naravno, svi su podložni iskušenju na ovome području i nitko ne sumnja u njegovu moć, no mene zaprepašćuje koliko je mnogo crkvenih i misijskih vođa dopustilo da im se služba uništi zbog seksualnoga nemorala. Svi su vođe meta neprijatelja, a seks je njegovo dokazano oružje i mnogi će se suočiti s njegovim prepredenim napadima na njihov um i vjerojatno na brak.

Od najranijih godina svoje službe, pod utjecajem hrabrosti Billyja Grahama koji je o ovoj temi govorio bez uvijanja, ja sam također jasno govorio o tome, nalazeći uporište u Božjoj riječi. Nprestano smo

dovodili mlade, potencijalne vođe k biblijskim recima kao što je ovaj u 2 Timoteju 2,22: “Od mladenačkih strasti bježi! Teži za pravednošću, vjerom, ljubavlju i onim što donosi spasenje, zajedno s onima koji čista srca zazivaju Gospodina!”

Podijelili smo milijune knjiga na ovu temu, a tisuće su nam pisale svjedočeći na koji način su im te knjige pomogle. Prošle godine, kad mi je do ruku došla knjiga Billa Perkinsa, *When Good Men Are Tempted* (“Kad se dobri muškarci nađu u iskušenju”), shvatio sam da u rukama držim duhovni dinamit, pa smo tu knjigu dijelili diljem svijeta. Znamo da je Bog koristi u našoj službi. Knjiga Loisa Mowdaya, *The Snare* (“Klopka”) na neki je način još važnija od prethodne, osobito za ljude u vodstvu.

Kao vođe, moramo biti silno svjesni frustracija koje proizlaze iz ograničenja koja nam postavljaju naše slabosti i ljudska priroda, kao i frustracija ljudi s kojima radimo. Katkad se osjećam kao da vozim novi *Mercedes Benz* po njemačkome autoputu brzinom od 25 km/h. Kao netko tko vjeruje u značaj međuljudskih odnosa i osposobljavanja drugih ljudi, moram shvatiti da možda neću biti u stanju voziti onom brzinom kojom bih to želio kao vođa. Ljudi koji imaju žar i cilj moraju prihvatiti da i njihova ranjivost i ranjivost drugih ljudi moraju biti priznate i uzete u obzir. Desit će se, s vremena na vrijeme, da vođe moraju djelovati brzo, da moraju biti oštri i čvrsti s ljudima; no naići će i trenuci kad nam valja usporiti, zaustaviti se i čekati na Gospodina, a često i na njegove ljude. Bez ovoga, čak i da vozimo vrlo sporo, mogli bismo završiti na krivu putu ili štoviše, sletjeti u jarak!

Dok sam svakodnevno trčao ovu maratonsku trku, evo već više od četrdeset i četiri godine, osobito me začudila surovost, a opet nevjerojatna prepredenost oholosti u mnoštvu njezinih oblika. Čak ni ozloglašena arogancija nije neuobičajena među ljudima u vodstvu. A kako je divno kada ljudi to pošteno priznaju! To je jamačno jedan od ulaza u život, obnovu i probuđenje. I ja sam imam problem podnijeti kritiku i to mi otkriva štošta što se nalazi u mom srcu, a s čim se nisam bio voljan suočiti. Za sve nas to će biti bitka duga koliko i život.

Posljednja surova zbilja koju bih ovdje želio spomenuti – i tu osobito pozivam na pozornost vođe misija – jest problem izgubljenoga čovječanstva. Puna narav ove zbilje mogla bi za nas zauvijek ostati tajnom, no mora neprestano biti glavna motivacija svima koji su uključeni

u misijski rad. John Piper, u svojoj knjizi, *Let the Nations Be Glad* (“Nek se vesele i kliču narodi”), na kraju poglavlja u kojemu temeljito na osnovu Biblije dokazuje “Kristovu vrhovnu vlast kao svjesno žarište sveukupne spasonosne vjere”, kaže:

Stoga ponovno potvrđujem da suvremeno odricanje od opće potrebe da čovjek, kako bi se spasio, mora čuti Evanđelje, doista zadire u jednu od osnovnih motivacija za misionarski rad. Kažem “jednu od” a ne “osnovnu”, jer se slažem da opći čovjekov pad, te činjenica da je izgubljen, nije jedino žarište koje ljude potiče na odlazak u misiju. Ali obuhvatiti u svome radu i ovaj problem, veliki je cilj koji donosi slavu Kristu.⁴

Podsjećajmo se redovito na redak iz Evanđelja po Ivanu 14,6: “Ja sam put, istina i život – reče mu Isus. – Nitko ne dolazi k ocu osim po meni.”

Uravnotežen život vođe

Budući da su suočeni s problemima stvarnog života i svim tim surovim zbiljama, vođama je veoma teško održati suštinsku biblijsku ravnotežu u životu, što je pak oznaka vođe koji je ispunjen Duhom. Tijekom godina često sam ljude poučavao o ravnoteži. U jednoj od mojih starih Biblija sastavio sam spisak od trideset pari suprotnosti i poticao sam vođe da radi učinkovitijeg kršćanskog života nastoje održati ravnotežu među njima; ali taj spisak ne treba smatrati konačnim, jer suprotnosti ima mnogo. Ovdje bih htio spomenuti sedam područja na kojima je ravnoteža veoma važna u životu kršćanskih vođa koji ispunjavaju veliko poslanje.

1. Prva je *ravnoteža između vjere i zdravoga razuma*. Od vođa se često očekuje da imaju nesmotrenu, smjelu vjeru; očekuje se da riskiraju. Povijest misije puna je priča o vođama kao što su Amy Carmichael, Hudson Taylor i Jim Elliot. Naravno, kad Božji Duh potakne vođe da poduzmu krupne korake vjere, tad oni to moraju

⁴ Navod iz knjige: *Let the Nations Be Glad* (“Nek se vesele i kliču narodi”), John Piper. IVP. Used with permission.

učiniti, a oni koji ih slijede trebaju se potruditi i krenuti za njima. Međutim, vođe moraju biti i veoma trezveni. Moraju uzeti u obzir činjenicu da svojim postupcima pale vatru u srcima drugih ljudi i svoja očekivanja prebacuju na njih. Zato moraju biti svjesni svoje odgovornosti u postavljanju realnih ciljeva, pa čak i razvoju malenog oblika razborite sumnje u moguće šanse. Mladim vođama, pogotovo, mora biti jasno da je naizgled nesmotrena vjera divova iz povijesti misije često dolazila nakon dugogodišnjega iskustva i, istina je, nakon mnoštva prethodnih grešaka. Uvjerem sam da mnogi kršćanski biografi nisu posve iskreni, jer izostavljaju grijehe i padove velikih vođa iz prošlosti. Kao što kaže A. W. Tozer:

U vječnoj borbi da povjerujemo, vjerojatno ćemo previdjeti prostu činjenicu da je za dobrobit naših duša, mrvica zdrave nevjere katkad jednako potrebna, koliko i vjera. Otići ću još i dalje i reći da bi bilo dobro kad bismo gajili smjernu sumnju. To bi nas sačuvalo od tisuća močvara i kaljuža, u kojima se često nađu oni kojima ta smjerna sumnja nedostaje. Nije grijeh sumnjati u nešto, ali zato može biti kobno vjerovati u sve. (*The Root of the Righteous* – “Korijen pravednosti”)

2. Sljedeća je *ravnoteža između discipline i slobode*. Možda mi sad navedeš stih iz Poslanice Galaćanima (5,13), kako bi mi pokazao da smo pozvani na slobodu i ja bih se složio s tobom, no u istome retku pozvani smo da služimo jedno drugom. Tamo gdje su pravila mora postojati i neko ograničenje slobode, no ona su također način na koji možemo pokazati ljubav jednih prema drugima. Na pravila možemo gledati i kao na poticanje s dodatnom snagom. Na kraju krajeva, milost umanjena za disciplinu može biti put u sramotu. Vođe s vlastitim pogledom na neko područje Gospodnjega djelovanja skloni su previše isticati značaj pravila. Na to ih možda potiče i svijest o snazi protivničkih glasova liberalizma koji se čuju diljem svijeta. No možda je i oholost vođe nešto što je tijesno povezano s načinom na koji će on ili ona provesti u djelo svoje odluke ili pravila. Katkad je moguće i da su vođe posve u pravu glede svoje odluke, no u krivu glede metode kojom je provode, te u stavu prema ljudima kojih se ta

odluka tiče. Ljudi jakog temperamenta i snažnih uvjerenja znaju biti neprijatniji nego što shvaćamo.

3. Tijesno povezana s prethodnom, stoji *ravnoteža između autoriteta i zajedništva*. Mnogo je neobičnih priča iz povijesti misije o moćnome autoritetu misijskih vođa. I William Booth i C. T. Studd tražili su od članova vlastitih obitelji da napuste pokrete koje su oni vodili, jer je bilo jasno da nisu u stanju slijediti upute vođa. Vjerujem da i danas imamo potrebu za jakim vođama, ali i za zajedništvom koje će biti dio njihova autoriteta. Uz one koji donose izvršne odluke mora biti i onih koji potiču, popravljaju i postavljaju izazove; potrebno je postaviti ograničenja i ravnotežu prema moći jakog vođe. U mnogim misijskim organizacijama ovu funkciju vrši upravni odbor, vijeće, savjet ili neki organ sa sličnom namjenom. Povijest, kao i sadašnji događaji, pokazuju da Bog upotrebljava širok opseg strukture, stilova i metoda vodstva.
4. *Određivanje prioriteta* neprestani je izazov za vođe. Pred nas je postavljeno tako mnogo zahtjeva, da je mudro korištenje vremena od suštinske važnosti. Važno je da neprestano održavamo ravnotežu između vremena koje provodimo nasamo i vremena s drugima; vremena koje provodimo s obitelji i vremena s onima koji nisu obitelj, između rada i odmora, rada i zabave, molitve i proučavanja Biblije, te svjedočenja nevjernicima i pomaganja vjernicima. U dostizanju ove ravnoteže veliku ulogu igra naš temperament. Ne postoji dvoje sličnih vođa, kao što nisu iste ni njihove dužnosti. Stoga se ravnoteža u korištenju vremena treba izgraditi u skladu sa situacijom određenoga vođe. Ljudi iz okruženja vođe trebali bi također pokazati da im je stalo da on održi tu ravnotežu u životu i potači je, tako što ni sami neće imati nerealna očekivanja koja na njega stavljaju nepotreban pritisak. Moramo isticati ljubav i timski rad. Ali ovome ćemo se učiti čitavog života.
5. Od vođa se očekuje i da budu *odlučni i čvrsti*, no ove osobine valja dovesti u ravnotežu s kvalitetama kao što su *blagost i skrušenost*. Skrušenost govori glasnije od beskonačnog rada; ne može se simulirati.

Jer skrušenost znači zauzeti mjesto grešnika, priznati krivnju, biti iskren o svojim pogrešnim pobudama i ispričati se za uvredu ili štetu načinjenu drugome. Ovo nije isto što i nepoduzimanje koraka zbog straha da bi to moglo prouzročiti probleme. Za vođu je od suštinske važnosti sposobnost da se odupre zastrašivanju. Neki su ljudi vrlo nadareni da kažu nešto što će zaplašiti druge i natjerati ih da se osjećaju manje vrijednima. Redak koji nam pomaže suprotstaviti se ovakvim stvarima nalazi se u 2 Timoteju 1,7: "Uistinu, Bog nam nije dao duh bojažljivosti, već duh snage, ljubavi i trijeznosti."

Neki su ljudi krivo shvatili poruku o skrušenosti i shodno tome razvili nezdravo shvaćanje samih sebe i svoje osobnosti – stvorili su nizak osjećaj vlastite vrijednosti. Takvim će ljudima biti veoma teško snaći se u ulozi misijskih vođa, štoviše mogu imati poteškoća i u svojim zemljama u učinkovitu učenishvu i poticanju na misionarski rad. Vođe će uvijek uzburkati neku vodu i trebaju snagu kako bi se suprotstavili zastrašivanju koje bi moglo biti ishod toga, no to moraju činiti u kombinaciji sa spremnošću da se s posljedicama nose otvoreno, pošteno i u ljubavi. U proteklih trideset godina, u našoj službi, osvjedočili smo se kako Bog upotrebljava poruku Davida Seamandsa, osobito kroz njegovu knjigu *Healing for Damaged Emotions* ("Iscjeljenje osjećaja"), koja je pomogla mnogim ljudima u ovoj borbi.

6. Za vođe je također važna ravnoteža u oblasti *doktrine*. Mene su dr. Francis Schaeffer i dr. John Stott naučili voljeti čistotu kršćanskoga nauka, dok su me ljudi poput A. W. Tozera naučili kako cijeniti svakodnevni doživljaj Božje nazočnosti. Trebamo naglasiti i jedno i drugo, shvaćajući da će među njima uvijek postojati dinamična napetost – ravnoteža između života i doktrine. Međutim, doktrinu treba razlikovati od osobnih uvjerenja i ideala. Mnogi se vođe nalaze na nekom specifičnom položaju jer imaju moćno osobno uvjerenje da određene zadaće treba napraviti, a na određene ciljeve ukazati. Nema u ovome ničega krivoga, ali valja nam prepoznati tu tanku crtu što razdvaja glavne doktrine u koje svi mi trebamo vjerovati, od drugih područja na kojima ima prostora – ili bi ga trebalo biti – za neslaganje. Nažalost, mnoge su denominacije i njihovi vođe

prestrašeni zbog međusobne suradnje jer to zahtijeva fleksibilnost njihovih uvjerenja i ideala, čak i ako to ni na koji način ne bi ugrozilo osnovni kršćanski nauk. Ovakav se stav rodio iz izolacije i može se promijeniti samo ako se ljudi iz različitih denominacija počnu okupljati na zajedničkoj molitvi i donošenju zajedničkih odluka. Tamo gdje postoje značajne razlike u doktrini, to naravno valja poštovati. Ipak će često biti prilika da se u ljubavi nađe kompromis, kad se radi o principima i idealima, bilo osobnim bilo cijelih organizacija, ili barem mogućnosti da se složimo da se ne slažemo, dok u isto vrijeme marljivo nastavljamo dalje, zajedno.

7. I na kraju, vođe trebaju uravnoteženu predodžbu o Bogu. Meni se veoma dopada ovaj uravnoteženi pogled što ga daje A. W. Tozer:

Zajedništvo s Bogom predstavlja neopisivo zadovoljstvo. On opći sa svojim otkupljenima u tako ugodnom i nespontanom zajedništvu, koje duši donosi počinak i iscjeljenje. On nije ćudljiv, ni sebičan, ni promjenjiva temperamenta. Kakav je danas, takvoga ćemo ga zateći sutra i sljedećeg dana i sljedeće godine. Nije mu teško ugoditi, mada mu može biti teško udovoljiti. Vrlo brzo zapaža svaki, i najmanji pokušaj da mu se ugodi. A ne ugađamo mu svojim grčevitim nastojanjima da budemo dobri, nego najviše kad mu se bacimo u naručje sa svom svojom nesavršenošću, vjerujući da on to sve razumije i da nas ipak voli. (*The Root of the Righteous* – “Korijen pravednosti”)

Portret vođe misije

U ovome je poglavlju bilo mnogo teških riječi, pa bih ga volio zaključiti slikom duhovnoga vođe u misijskome radu i podsjećanjem na bogatstvo koje nam je na raspolaganju, kako bi nam bilo moguće ovu sliku doista razviti. Jasno je, iz onoga što sam već rekao, da je vođa kršćanske misije osoba kojom upravlja Sveti Duh, ne samo u njezinim osjećajima i unutarnjem, osobnom duhovnom životu, već i u

potankostima svakodnevnoga života, a osobito u pitanjima koja se tiču misijske strategije. Vođa je netko tko je u stanju izgraditi lojalnost među članovima Kristova tijela, kako bi zajedno obavili zadaću evangelizacije svijeta unatoč silama koje se tomu snažno protive. To je i osoba koja ima ravnotežu Duha u područjima o kojima smo prethodno govorili.

Da bismo dovršili sliku, želim kratko spomenuti šest dodatnih kvaliteta. Vođa u svijetu misije osoba je koja:

1. Ima *viziju* – moćnu predodžbu o onome što treba učiniti i inicijativu da to pokrene i radi dok se ne završi. J. Oswald Sanders prikazuje kako su mnogi među pionirima misije bili ljudi s moćnom vizijom:

Carey je pred svojim očima imao čitavu sliku svijeta, dok su drugi propovjednici bili odveć zaokupljeni svojim vlastitim malenim župama. Henry Martyn je imao viziju Indije, Perzije i Arabije – viziju islamskoga svijeta – dok se njegova crkva kod kuće bavila beznačajnim teološkim prepirkama. O A. B. Simpsonu njegovi su suvremenici rekli: “Čini se da je njegovo životno djelo bilo probijati se dalje sam, tamo gdje njegovi drugovi nisu vidjeli ništa što bi vrijedilo istraživati.”

Uvijek ću se sjećati kako sam se prije mnogo godina uspinjao uz planinu u Škotskoj i slušao kazetu dr. Johna Stotta na temu vodstva. U svome je govoru naglašavao značaj vizije, a njegov poseban primjer bila je čudesna priča o Wilberforceu (William Wilberforce, glasoviti borac za oslobođenje robova – op. prev.). Nikad je neću zaboraviti.

2. Uz ovakvu vrstu vizije potrebni su *osjećajnost i razumijevanje*; takav stav koji cijeni položaj i osjeća je drugih ljudi koji su uključeni u ispunjenje vizije, bilo da se radi o nečemu velikom kao u Djelima 13, ili nečemu mnogo manjem, kao što je slanje jednoga misionara iz neke male crkve.

Vođe trebaju uzeti u obzir i raditi na razvoju shvaćanja vlastite prirode i osjećaja, kao i specifičnog karaktera svoga vodstva. Nema jednostavnih pravila koja bi odredila kakva osoba može postati vođa.

Na samome početku uopće ne mora biti jasno tko će biti učinkovit vođa – neki ljudi se razvijaju polako ka ulozi koju će preuzeti i u početku ne moraju nimalo sličiti vođama. U sliku vođe ne uklapaju se samo žustri i govorljivi ljudi; tihe i povučene osobe mogu biti sjajni vođe. Zapravo nam Jakovljeva 1,19 kaže da budemo spori na govor. Za vodstvo su potrebna različita karakterni obilježja, jer su nam potrebni i različiti vođe: oni koji su pioniri u radu i oni koji utvrđuju započeto, samo su dva primjera. Shvaćanje svega ovoga omogućit će vođama da vide svoju ulogu u širem kontekstu, te da shvate kako ona utječe na druge. Moramo imati na umu da je u cijelome Kristovu tijelu potrebno mnoštvo različitoga vodstva. U nekome smislu svima su potrebne osnovne vještine vođe; ovo je osobito točno u suvremeno doba kada ima mnogo samohranih roditelja.

3. Kao vođe moramo biti i *ljudi molitve*. Teško mi je izraziti riječima koliko je meni osobno do toga stalo. Iz Božje riječi jasno se vidi koliko je molitva važna, a većina vođa slaže se s tim i makar na riječima podržava – no gdje su oni kojima je molitva praktični, stvarni dio svakodnevnoga života? Knjiga *Power Through Prayer* ("Sila molitve") od E. M. Boundsa možda je najglasovitija među knjigama koje nas potiču na molitvu.
4. Vođe također trebaju *bodriti ljude*. Moramo u drugima poticati visoku predožbu o Božjoj vrhovnoj vlasti. Moramo ih poticati na visoke standarde u svim oblastima svakodnevnoga kršćanskog života i rada: na hrabrost da upute prijekor u ljubavi; da daju komplimente; da razviju smisao za humor; da paze na kvalitetu obavljenih posla; na raspodjelu obveza; na istrajnost do kraja, praćenje rada i nadogradnju; na redovito obavješćavanje drugih ljudi o novostima; na sistematičnost u radu i organiziranost. Što je veća organizacija, veći je i izazov.

Ja sam mladim vođama rekao da svakoj riječi popravke mora prethoditi mnoštvo riječi potvrde vrijednosti i ohrabrenja. Čak i telefonski poziv ili poticajno pismo mogu biti silan blagoslov ljudima koji se nalaze usred bitke.

5. Kao vođe u misijskome radu trebamo se *držati visokih standarda u komunikaciji*. Veći dio komunikacije odvijat će se unutar organizacije u kojoj radimo, no još je važnije da jasno saopćimo crkvi koje su to potrebe svijeta. Jasna komunikacija o zabranjenoj temi novca od životne je važnosti, želimo li vidjeti viziju ispunjenom.

Vodio sam priličnu borbu dok sam pisao ovo poglavlje, jer mi je teško izraziti riječima ono što poput ognja gori u mom srcu, osobito jer postoji tako mnogo knjiga napisanih na temu vodstva. Nadam se da će te posljednja činjenica na koju želim ukazati potaći da pročitaš neku od navedenih knjiga:

6. Vođa mora *čitati*. Nadam se da i ti čitaš Božju riječ, kao i druge kršćanske knjige i da ćeš uz njih otkriti i mnoštvo drugih knjiga, časopisa, kazeta i videa, uključujući i nekoliko doista dobrih filmova.

Ima mnogo knjiga koje govore o vodstvu i vođe bi ih trebali čitati. Međutim, ne bismo trebali čitati samo kršćanske knjige, nego i sve druge, kao i časopise.

Ovo je prilično riskantan put, jer vani ima mnogo smeća, ali vođe ga moraju izabrati jer ne postoji drukčija biblijska staza.

Nadam se da će ono o čemu sam ovdje govorio potaći tvoj tek, te da ćeš uzeti u ruke neke dobre knjige koje govore o vodstvu. U vrijeme pisanja ove knjige, izašla je iz tiska druga, pod naslovom *Future Leader* ("Buduća vođa"), koju je napisao jedan od vođa OM-a, i ja te potičem da je pročitaš, kao i sljedeće naslove.

Prijedlozi za čitanje

Pollard, William C., *Soul of the Firm* (Zondervan).

Thomas, Vivian, *Future Leader* (Authentic Media).

Sanders, J. Oswald, *Spiritual Leadership*
(Authentic Media).

Marshall, Tom, *Understanding Leadership* (Sovereign).

Beasley-Murray, Paul, *Dynamic Leadership*
(Monarch Books).

Beasley-Murray, Paul, *A Call to Excellence*
(Hodder and Stoughton).

Bennet, David, W., *Leadership Images from the New Testament*
(OM Publishing).

Maxwell, Dr. John C., *Developing the Leaders Around You*
(Word Publishing).

Maxwell, Dr. John C., *The 21 Indispensable Qualities of a Leader*
(Word Publishing).

Korištena literatura

Hodges, H. A., (Foreword), *Unseen Warfare* (Mowbray).

Tozer, A. W., *Leaning into the Wind*
(Authentic Media).

Tozer, A. W., *The Root of the Righteous*
(Christian Publications).

Shallis, Ralph, *From Now On* (Authentic Media).

Retief, Frank, *From Tragedy to Triumph*
(Nelson World Ltd).

Lewis, C. S., *The Problem of Pain* (Fount).

Lewis, C. S., *Mere Christianity* (Fount).

Perkins, Bill, *When Good Men Are Tempted* (Zondervan).

Mowday, Lois, *The Snare* (Alpha).

Piper, John, *Let the Nations Be Glad* (IVP).

Seamands, David, *Healing for Damaged Emotions* (Alpha).

Bounds, E. M., *Power Through Prayer* (Moody).

VODSTVO

probuđeno milošću

GEORGE VERWER

poznat je diljem svijeta kao osnivač i bivši direktor organizacije Operation Mibilisation (OM), čiji se rad temelji na službama evangelizacije, učenishva, poduke i osnivanja crkava. George i njegova supruga Drena žive u Londonu.

Pristup Georgea Verwera misiji i misijskome radu realističan je, iskren i temeljno biblijski. Njegove knjige pripremaju i potiču čitatelje na nove izazove. Vodstvo probuđeno milošću molba je za stvarnost, a čitatelje može odvesti dublje u Božju riječ kako bi saznali što su doista Božji prioriteti, kao na primjer:

- Revnost u kršćanskome životu
- Potpunija predanost misijskome radu
- Vodstvo probuđeno milošću

Ova je knjiga doista u stanju natjerati kršćane da vodstvo shvate kao služenje (ne kao počast ili nagradu) Kristovu tijelu, revnosnim životom u poduzetnom misijskom radu.